

Palakaw

O palakaw hanay i, o misanga'an pikiloma'an no foting, o nika tadamaan no taneng ato fana' no to'as no mita o Pangcah malopifotingan konini. Itini i ka'oripan no mita o Pangcah iti: ya ho, ira ko i lotokay, ira ko i hadhaday, ira ko i lawacay no riyar, ira ko i taliyokay no fanaw, ira heca ko i senasena'an cinanomay a pala a ma'orip. Ano i cowacowa to ko tamdaw a paloma' i, caay ka awa ko fana' ato taneng no to'as ato kaira no tadamaanay a serangawan to saki i masamaamaanay a kaitiraan a ma'orip.

Itini i kaetip no Fata'an a niyaro', o Laso'ay han no mato'asay a pangangan, saheto o rengorengosan poener ko lengaw, nika adihay ko nanom itira, saka o senasena'an a manengneng iti: ya ho, awaay ko misikolay a pamatang. Nikaorira adihay ko masamaamaanay a foting itira mikiloma', ira ko lilas, o hara, o toda, o komo, o kafos ato rarokoh itira. Nika o tata'akay a foting komaen to mamangay a foting, saka safaloco' sato ko mato'asay, samaanen a paloma' tonini a foting ta ma'orip a maemin saan.

O roma sato, misafaloco' to samaanen ta mangaay itini i taliyok malo pikiloma'an nonini a masamaamaanay a foting saan cangra. Orasaka, doedo han nangra ko dahetal no 'alo a mikarkar misanga' to mimingay a fanaw, parariting han to nanom no 'alo ta micomod ko nanom, masamaanay a foting i lalinik no fanaw awaay to ko katalawan nangra itira a ma'orip.

O sowal ni Lalan painiay to sowal i, toloen ko katatingroh ko pisanga' i lalinik no fanaw ko palakaw saan. pakalaeno telien ko tata'akay dodoh no 'aol, maloloma' no tata'akay a foting, i kalaeno no dohdoh i dita' ira ko komo ato toda; i sakatosa a tingroh o ma'icangay ca'ang no lalidec, o malo no 'afar ato kafos itira; i sakatolo a tingroh pasaksaken to ca'ang no 'aol maloloma' no manmaan a foting ato nampokoy itira, hay mapa'orip ko mimingay caay ka kaen no tata'akay a foting, fangcal to ko pikiloma'an no manmaan a foting ato 'afar, caay to pitolas a ciwawa.

Ira to ko pifotingan a lihoc, manikaw to foting ano sa ko finacadan, caayay to katayra ira'ayay a 'alo mifoting, sakakomaenan to 'afar ano sa ira to ko 'afar, sakakomaenan to foting ano sa ira to ko kakaenen a foting. Caayay to kanikaw to kakaenen. itiya ho ko mato'asay no mita, mafana' to misanga'ay to ka'oripan no talihocan. Onini a palakaw hananay i, o parayrayan no to'as ho to sapifoting konini, o pipahapinang to taneng ato fana' no to'as no mita o Pangcah.

巴拉告－魚屋

巴拉告（Palakaw）魚的家，是我們阿美族人發展出來的特殊捕魚方式與智慧。

早期我們族人居住的環境，有的住在山腹小台地，有的在旱地，有的住在沿海地帶，有的在水池邊，甚至有的居住在沼澤地。無論他們居住在那裏，都有其獨特的文化及蘊藏著祖先相當豐富的智慧。

坐落在馬太鞍靠西邊的村落，族人稱之為Laso'ay，草叢成長不高但河川水源充足，過去那裏是一片荒蕪未開墾的沼澤地，但卻是許許多多各種魚類的棲息地，有羅漢魚、黏壁魚、鰻、鯰魚、小蝦和烏龜在那裏繁殖，由於溪裡典型肉弱強食的世界，大魚吞食小魚的食物鏈，族人們就開始研究分析如何讓所有小魚兒有個可以生存的家。

另外！他們也想辦法如何在周邊可以讓其他魚類有個棲息的地方，因此，他們運用河川的地形挖一個小池潭，池潭和河流相連，保持河水通暢，池潭底佈下所有魚類可以安全生存的環境。

根據Lalan的陳述，池潭裡設計成三層魚屋。第一層放置粗大的竹筒墊底，這是大魚的住所；而在大竹筒下方的泥土裡會有鯰魚和小鰻，第二層放置乾燥的九芎樹枝，則是溪蝦和小蝦生長的地方。第三層則鋪上小竹枝，讓有魚鱗的吳郭魚及溪邊所有各種魚類的住所，同時也保護小魚避免被大魚吃掉的情形，各種各類的魚蝦便在舒適的環境裡繁衍幼苗生生不息。

當族人需要捕魚時，也有了捕魚的環境，不必再到遠處的河流捕魚，想要吃蝦就有蝦吃，想要吃魚就有魚吃，食物不虞匱乏，因為生態地理環境的變化，我們的族人早早就懂得維護河川生態環境的理念，魚屋（Palakaw）不但是我們祖先傳留下來最環保的捕魚方式，也彰顯出他們的生活經驗與智慧。

[本篇漢譯由朱清義老師撰稿。]